

Sygn. akt I ACa 910/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 czerwca 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie, I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Jerzy Nawrocki (spr.)
Sędzia:	SA Walentyna Łukomska-Drzymala
Sędzia:	SA Ewa Mierzejewska
Protokolant	st.sekr.sądowy Dorota Kabala

po rozpoznaniu w dniu 29 czerwca 2017 r. w Lublinie na rozprawie

sprawy z powództwa J. L.

przeciwko P. S.

o zapłatę

na skutek apelacji obu stron od wyroku Sądu Okręgowego w Radomiu

z dnia 30 marca 2016 r., sygn. akt I C 281/13

I. z apelacji obu stron zmienia w całości zaskarżony wyrok w ten sposób, że nadaje mu następujące brzmienie :

1/ uchyla wyrok zaoczny wydany w dniu 23 sierpnia 2012r. przez Sąd Okręgowy w Warszawie, w sprawie III C 148/12;

2/ zasądza od P. S. na rzecz J. L. 180 671,91 zł [sto osiemdziesiąt tysięcy sześćset siedemdziesiąt jeden złotych dziewięćdziesiąt jeden groszy] z ustawowymi odsetkami:

a/ od kwoty 137 079,26 zł [sto trzydzieści siedem tysięcy siedemdziesiąt dziewięć złotych dwadzieścia sześć groszy] od dnia 16 czerwca 2011r.,

b/ od kwoty 21 722,03 zł [dwadzieścia jeden tysięcy siedemset dwadzieścia dwa złote trzy grosze] od dnia 2 czerwca 2012r.,

c/ od kwoty 21 870,62 [dwadzieścia jeden tysięcy osiemset siedemdziesiąt złotych sześćdziesiąt dwa grosze] od dnia 12 czerwca 2013r.,

z tym zastrzeżeniem, że kwotę 130 000 zł [sto trzydzieści tysięcy] zasądza za równoczesnym zwrotem na rzecz pozwanego samochodu marki A. (...) o numerze identyfikacyjnym (...);

3/ oddala powództwo w pozostałej części;

4/ zasądza od P. S. na rzecz J. L. 13 651 zł [trzyście tysięcy sześćset pięćdziesiąt jeden] tytułem zwrotu kosztów procesu;

5/ nakazuje pobrać od P. S. na rzecz Skarbu Państwa- Sądu Okręgowego w Radomiu 1 507,28 zł (jeden tysiąc pięćset siedem złotych dwadzieścia osiem groszy) tytułem wydatków poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa;

II. oddała w pozostałej części apelację powoda i pozwanego;

III. zasądza od P. S. na rzecz J. L. 9 020 zł [dziewięć tysięcy dwadzieścia] tytułem zwrotu kosztów procesu w postępowaniu odwoławczym.

I A Ca 910/16

UZASADNIENIE

Powód J. L. wniósł o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym i zasądzenie 137 079,26zł z ustawowymi odsetkami od dnia 15 czerwca 2011 roku do dnia zapłaty, a w przypadku skierowania sprawy do postępowania w trybie zwykłym uwzględnienia powyższego żądania tytułem zwrotu ceny pojazdu marki A. (...) i kosztów poniesionych przez powoda w związku z zawarciem umowy kupna tego samochodu.

Sąd stwierdził brak podstaw do wydania nakazu zapłaty i w dniu 23 sierpnia 2012 wydał wyrok zaoczny uwzględniający powództwo (k.79-80).

Od powyższego wyroku pozwany wniósł sprzeciw wraz z wnioskiem o przywrócenie terminu. Postanowieniem z dnia 19 grudnia 2012 roku Sąd przywrócił pozwanemu termin do wniesienia sprzeciwu (k.119) i postanowieniem z dnia 18 stycznia 2013 roku przekazał sprawę niniejszą według właściwości miejscowej Sądowi Okręgowemu (k.148).

Wyrokiem z dnia 30 marca 2016 r. Sąd Okręgowy w Radomiu zmienił wyrok zaoczny w ten sposób, że zasądził od P. S. na rzecz J. L.:

-130 000 zł za równoczesnym zwrotem na rzecz pozwanego samochodu marki A. (...) o numerze identyfikacyjnym (...);

- 50 671,91 zł z ustawowymi odsetkami od kwoty 7 079,26 zł od dnia 15 czerwca 2011 roku do dnia zapłaty, od kwoty 21 722,03 zł od dnia 1 czerwca 2012 roku do dnia zapłaty, od kwoty 21 870,62 zł od dnia 11 czerwca 2013 roku do dnia zapłaty;

- oddalił powództwo w pozostałym zakresie;

- zmienił wyrok zaoczny w punkcie drugim w ten sposób, że zasądził od P. S. na rzecz J. L. kwotę 13 651 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

- uchylił rygor natychmiastowej wykonalności orzeczony w punkcie trzecim wyroku zaocznego i nakazał pobrać od P. S. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Radomiu 1 507,28 zł tytułem wydatków poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa.

Sąd Okręgowy ustalił, że pozwany prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą (...) (...), (...). W dniu 16 października 2009 roku przyjął w komis samochod A. (...), o numerze identyfikacyjnym (...) [k.30].

Powód poszukiwał samochodu o określonych parametrach na rynku wtórnym. Na portalu internetowym znalazł ogłoszenie o sprzedaży przedmiotowego samochodu (k.28), w którym zapewniano, że samochód jest w 100% bezwypadkowy i jego stan techniczny jest idealny.

W dniu 14 kwietnia 2011 roku powód wraz ze swoim kolegą T. T. przyjechał do siedziby pozwanego. Dokonali oględzin samochodu i poprosili o możliwość sprawdzenia jego stanu technicznego. Zarówno powód jak i jego kolega nie

posiadają fachowej wiedzy dotyczącej możliwości oceny stanu technicznego samochodu. Na prośbę powoda K. S. (brat pozwanego) oraz powód wraz z T. T. udali się do firmy (...), która zajmuje się między innymi naprawami samochodów marki A.. Tam też pojazd został poddany badaniu komputerowemu na zlecenie powoda, które nie wykazało istotnych wad - tzn. stwierdzono, że samochód ma podwójną warstwę lakieru, brak opaski na rurze ssącej i brak osłony pod skrzynią biegów (k.228). Powoda poinformowano wówczas, że przyczyną podwójnej warstwy lakieru mogło być np. gradobicie, zarysowania, czy też, że zdarzają się sytuacje, że pojazd ma fabrycznie położoną drugą warstwę lakieru

Informacje te potwierdziły, że stan techniczny samochodu jest dobry powód i zdecydował się na jego zakup. Nikt z dokonujących diagnostyki tego pojazdu w firmie (...) ani z pracowników pozwanego nie powiedział powodowi, że samochód posiada ślady nadpalenia. Z książki serwisowej wynikało, że pochodził on z terenu N., że dokonywane tam były przeglądy serwisowe. Innych zapisów w książce serwisowej nie było, w szczególności dotyczących awarii, kolizji czy też pożaru (zeznania powoda - rozprawa z dnia 2 października 2013 roku - 00:03:03 - 00:29:04 i z dnia 16 marca 2016 roku - 00:02:04 - 00:08:59, świadkowie: T. T. - 00:03:21- 00:14:14, K. N. - 00:17:04- 00:22:18, K. S. 00:23:02- 00:52:54 - rozprawa z dnia 18 grudnia 2013 roku, M. Z. -00:02:39- 00:09:32 - rozprawa z dnia 11 czerwca 2014 roku, D. W. - 00:04:31- 00:17:37, P. J. - 00:19:24 - 00:22:50 - rozprawa z dnia 3 grudnia 2014 roku).

W dniu 14 kwietnia 2011 roku strony procesu zawarły umowę kupna - sprzedaży samochodu osobowego marki A. (...) nr VIN (...) za cenę 130 000Zł. Powód zapłacił cenę a pozwany wydał mu samochód.

W dniu 27 kwietnia 2011 roku J. L. udał się do serwisu (...) w W. celem dokonania przeglądu samochodu po 30 000 km. Powodowi okazano wówczas ślady po nadpaleniach i zasugerowano, że prawdopodobnie był wymieniany zderzak, bo widać było czerwony lakier (zeznania powoda – rozprawa z dnia 3 października 2013 roku i 10 marca 2016 roku). Za dokonanie przeglądu i ocenę techniczną samochodu oraz wymianę oleju w silniku wraz z filtrem powód zapłacił 1077,30 zł (k.16).

J. L. skontaktował się telefonicznie z komisem, w którym nabył auto, rozmawiał o zwrocie samochodu z K. S. - bratem pozwanego, który negował istnienie wady.

W związku z powyższymi w serwisie (...) wątpliwościami co do stanu technicznego samochodu J. L. zlecił (...) w W. wykonanie ekspertyzy technicznej przedmiotowego auta, którą sporządził rzeczoznawca R. C. w dniu 12 maja 2011 roku (k.18 -23).

Stwierdził on, że nadwozie pojazdu było po naprawie blacharsko-lakierniczej nadwozia wykonanej w warunkach poza fabrycznych, pojazd był naprawiany po częściowym pożarze zlokalizowanym w części przedniej po lewej stronie. Poszczególne elementy zostały pokryte masą zabezpieczającą typu „biteks” w celu zamaskowania prowizorycznej naprawy, naprawa mechaniczna pojazdu została wykonana niezgodnie ze sztuką, technologią producenta oraz zdrowym rozsądkiem. Przewód hamulcowy przedni lewy osadzony był w gnieździe luźno, co powodowało jego tarcie o gniazdo, a w konsekwencji mogło skutkować jego przetarciem i rozszczelnieniem układu hamulcowego. Istnienie stwierdzonych wad R. C. potwierdził przesłuchany w charakterze świadka (k. 275-276).

W dniu 30 maja 2011 roku powód wystosował do pozwanego pismo, w którym odstąpił od umowy sprzedaży komisowej i zażądał zwrotu poniesionych kosztów (k.31-33). Wezwanie wysłał na adres firmy wskazany w umowie tj. R. ulica (...), które nie zostało podjęte w terminie (k.35). W dniu 16 września 2011 roku wystosował wezwanie do zapłaty (k.36-38).

W odpowiedzi na nie pozwany oświadczył, że odstąpienie od umowy jest bezskuteczne, bowiem zostało dokonane bezzasadnie, gdyż kupujący dokonał oględzin samochodu w celu jego przeglądu technicznego. Nie jest zatem prawdą, że wydany towar był niezgodny z umową. Przedstawiona przez powoda opinia techniczna dotycząca stanu pojazdu jest nierzetelna i nieobiektywna. Powód wiedział, że samochód posiada podwójną warstwę lakieru, ma nieszczęsny układ dolotowy i brak jest osłony pod skrzynią biegów i godził się na jego wady (k.40-41).

Po sporządzeniu ekspertyzy powód zaniechał korzystania z tego pojazdu. Początkowo przez okres 2-3 miesięcy parkował na podwórku przy ulicy (...) w W., a następnie wynajął miejsce postojowe od przypadkowej osoby z ogłoszenia na portalu internetowym.

Pierwszą umowę najmu miejsca postojowego zawarł w dniu 15 grudnia 2011 roku do 30 kwietnia 2012 roku (umowa k.71-72). Za wynajęcie miejsca postojowego za ten okres zapłacił 775 zł (adnotacja na umowie k. 72). Następnie zawarł kolejne umowy: na okres do 30 września 2012 roku i zapłacił 759 zł (k.73-74), za okres od 1 września 2012 roku do 28 lutego 2013 roku i od 1 marca 2013 roku do 31 sierpnia 2013 roku i zapłacił łącznie kwotę 2400 złotych (k.177-178).

W okresie od 1 czerwca 2011 roku przez okres roku wynajmował samochód od swojego brata M. L. do 31 maja 2013 roku. Czynsz najmu został ustalony na kwotę 1500 złotych miesięcznie brutto (umowa k.66-67, zeznania powoda – rozprawa z dnia 2 października 2013 roku – 00:03:03 – 00:24:04, rozprawa z dnia 16 marca 2016 roku – 00:02:04 – 00:08:59).

W związku z kupnem przedmiotowego pojazdu oprócz ceny jego nabycia powód poniósł koszty jego ubezpieczenia w wysokości 4959,21 zł, dokonał wymiany wkładu filtra i pierścienia uszczelniającego za kwotę 723,20 zł, za przegląd i ocenę stanu technicznego zapłacił 1077,30 zł (faktura k.16), za sporządzenie opinii przez rzeczoznawcę samochodowego R. C. zapłacił 563,34 zł (faktura k.44), za rejestrację samochodu 180 złotych, koszty poniesione w firmie (...) – 299,41 zł (k53), dokonał również wymiany akumulatora za kwotę 739,92 zł (faktura k.68) oraz ubezpieczył samochód w zakresie OC za okres od 16 kwietnia 2013 roku do 15 kwietnia 2014 roku (polisa ubezpieczeniowa k.174-175) i zapłacił z tego tytułu 1470,62 zł (potwierdzenie przelewu k.176).

Biegły sądowy B. S. z zakresu techniki samochodowej i ruchu drogowego w pisemnej opinii (k.293-336) ocenił stan techniczny przedmiotowego pojazdu, a także poparł swoją pisemną opinię w ustnych wyjaśnieniach złożonych na rozprawie w dniu 9 grudnia 2015 roku – 00:01:27 - 01:20:18).

Powyższy stan faktyczny ustalono w oparciu o wskazane wyżej dowody.

Sąd Okręgowy uznał roszczenie za częściowo uzasadnione wskazując, że była to umowa konsumencka, do której ze względu na datę jej zawarcia - 14 kwietnia 2011r., zastosowanie mają przepisy ustawy z dnia 27 lipca 2002 roku o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej oraz o zmianie Kodeksu Cywilnego (Dz.U. 2002.141.1176) [art. 51 ustawy z dnia 30 maja 2014 roku o prawach konsumenta].

Zgodnie z art. 8 ust. 1 cyt. tej ustawy w sytuacjach gdy towar konsumpcyjny jest niezgodny z umową, kupującemu przysługiwało uprawnienie do żądania doprowadzenia zakupionego towaru do stanu zgodnego z umową przez nieodpłatną naprawę albo wymianę na nowy, chyba że naprawa albo wymiana były niemożliwe lub wymagały nadmiernych kosztów. Przy ocenie nadmierności kosztów uwzględniało się wartość towaru zgodnego z umową oraz rodzaj i stopień stwierdzonej niezgodności, a także brało się pod uwagę niedogodności, na jakie inny sposób zaspokojenia naraziłby kupującego.

Jeżeli kupujący, z przyczyn określonych w ust. 1, nie mógł żądać naprawy ani wymiany albo jeżeli sprzedawca nie zdołał uczynić zadość takiemu żądaniu w odpowiednim czasie lub gdy naprawa albo wymiana narażałaby kupującego na znaczne niedogodności, kupujący miał prawo domagać się stosownego obniżenia ceny albo odstąpić od umowy. Kupujący nie mógł odstąpić od umowy, gdy niezgodność towaru konsumpcyjnego z umową była nieistotna. Przy określaniu odpowiedniego czasu naprawy lub wymiany towaru uwzględniało się rodzaj towaru i cel jego nabycia [ust.2].

Sąd Okręgowy uznał, że biorąc pod uwagę zakres i rodzaj wad przedmiotowego samochodu, a w szczególności fakt, że uległ on nadpaleniu, ma prowizorycznie naprawiony układ hamulcowy, co rzutuje na bezpieczeństwo jazdy, powód miał prawo odstąpienia od umowy z powodu istotnej niezgodności samochodu z umową. Ocena ta wynikała z opinii

biegłego B. S., a także z zeznań świadka R. C., który sporządził na zlecenie powoda pozasądową opinię odnośnie stanu technicznego przedmiotowego pojazdu.

W ocenie Sądu z momentem złożenia przez nabywcę oświadczenia woli o odstąpieniu od umowy, po stronie sprzedawcy powstało roszczenie o zwrot rzeczy, natomiast sprzedawca był zobowiązany do zwrotu uiszczonyj ceny.

Na tej podstawie Sąd Okręgowy powołując się na treść art. 347 kpc zmienił wydany w sprawie wyrok zaoczny i w pkt I swojego wyroku zasądził zwrot ceny zakupu samochodu.

Sąd uznał ponadto, że z tytułu niezgodności samochodu z umową pozwanego obciąża także obowiązek naprawienia szkody w granicach pozytywnego interesu umownego na podstawie art. 471 k.c., który stanowi, że dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Powód bowiem poniósł szkodę w związku z nabyciem wadliwego towaru. Na szkodę te składają się poniesione przez niego wydatki w postaci kosztów:

- przeglądu technicznego pojazdu w R. w firmie (...) – 299,41 zł,
- przeglądu technicznego w serwisie (...) w W. – 1 077,30zł,
- opinii rzeczoznawcy R. C. – 563,34 zł,
- ubezpieczenia pojazdu – 4 959,21 zł,
- rejestracji pojazdu -180 zł.,

Łącznie koszty te zamknęły się kwotą 7 079,26 złotych. Kwoty tej wraz z ceną zakupu samochodu powód dochodził w pierwotnym pozwie.

Pismem procesowym z dnia 16 maja 2012 roku powód rozszerzył powództwo żądając zasądzenia od pozwanego kwoty 21 722,03 zł z odsetkami od dnia 8 maja 2012 roku do dnia zapłaty, na którą składają się koszty:

- wynajęcia samochodu [12 razy1500zł];
- wymiany akumulatora w wysokości 979,92 zł,
- obowiązkowego ubezpieczenia OC w wysokości 1317,11 zł;
- wynajęcia miejsca postojowego w wysokości 1 425 zł;

Kolejnym pismem z dnia 31 maja 2013 roku powód rozszerzył powództwo o 21871zł . Na kwotę tę składa się koszty:

- najmu miejsca garażowego za okres od września 2012 do 31 sierpnia 2013 roku w wysokości 1 200 złotych miesięcznie,
- najmu samochodu zastępczego za okres od 1 czerwca 2012 do 31 maja 2013 roku w wysokości po 1 500 złotych miesięcznie,
- składki na ubezpieczenia OC od 16 kwietnia 2013 roku do 15 kwietnia 2014 roku.

W ocenie Sądu wszystkie poniesione przez powoda koszty były uzasadnione, bowiem powód nie mógł korzystać z zakupionego samochodu i korzystał z wynajętego samochodu.

Wszystkie te wydatki wynikają z niewłaściwego wykonania zobowiązania przez pozwanego, a mianowicie ze sprzedaży samochodu obarczonego wadą. Dla przypisania odpowiedzialności z art. 471 k.c. wymagane jest, aby naruszenie

zobowiązania było następstwem okoliczności, za które dłużnik ponosi odpowiedzialność. Dłużnik odpowiada za zachowania umyślne, a także za zachowanie nieumyślne - niedbalstwo. Niedłożenie należytej staranności przez dłużnika ma miejsce wówczas gdy można mu postawić zarzut zawinienia w formie niedbalstwa. Zgodnie z treścią art. 472 k.c. dłużnik jest odpowiedzialny za niezachowanie należytej staranności. Pozwany od 2002 roku prowadzi działalność gospodarczą polegającą na naprawie i handlu samochodami. Jako profesjonalista w swojej dziedzinie winien znać stan techniczny przedmiotowego samochodu i przedstawić go rzetelnie nabywcy. Samochód ten bowiem przed zakupem przez powoda był w posiadaniu pozwanego od października 2009 roku (umowa komisji k.30). Pomiędzy zaś szkodą doznaną przez powoda a nienależytym wykonaniem zobowiązania zachodzi zadaniem Sądu oczywisty związek przyczynowy uzasadniający uwzględnienie roszczeń odszkodowawczych.

Sąd zasądził odsetki ustawowe na podstawie art. 481 § 1 kpc zgodnie z żądaniem powoda od dat wezwania pozwanego do zapłaty poszczególnych kwot:

- zapłaty kwoty 7 079,26zł powód domagał się w piśmie odstępującym od umowy, które zostało uznane za doręczone w dniu 15 czerwca 2011 roku (k.35);

- co do kwoty 21 870,62 zł od 8 maja 2012 roku,

- co kwoty 21 870,62 od dnia doręczenia pozwanemu odpisu pisma w dniu 11 czerwca 2013 roku (k.181).

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., na które składają się uiszczone przez powoda opłaty od pozwu w łącznej wysokości 9 034 zł (k. 12 – 6 854 zł, k.65 - 1 087 zł, k.173 - 1 094 zł), koszty zastępstwa procesowego w wysokości 3 600 zł na podstawie § 6 pkt 6 Rozporządzenia ministra sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, opłata skarbową od pełnomocnictwa – 17 złotych, koszty uiszczonych przez powoda zaliczki – 1 000 złotych (k.290), łącznie 13 651 złotych.

Na poczet opinii biegłego wydatkowano ze Skarbu Państwa kwotę 1507,28 złotych i na podstawie art. 83 ustęp 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd orzekł o ściągnięciu jej od pozwanego.

Apelację od tego wyroku wniosły obydwie strony.

Powód zaskarżył wyrok w części oddalającej powództwo w zakresie odsetek od kwoty 130 000 zł od dnia 15 czerwca 2011 roku do dnia do dnia zapłaty (częściowo punkt II wyroku).

Powód zarzucał Sądowi I instancji:

1) Naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie: art. 455, 481 § 1, 494 § 1 i 496 kc poprzez ich niezastosowanie i przyjęcie, że pozwany nie pozostawał w opóźnieniu ze spełnieniem świadczenia polegającego na zapłacie na rzecz powoda kwoty 130 000 zł po dniu 15 czerwca 2011 roku - po odstąpieniu przez powoda od umowy łączącej strony i po wezwaniu pozwanego przez powoda do zapłaty kwoty 130.000zł, jak też po zastosowaniu przez powoda prawa zatrzymania i w konsekwencji przyjęcie, że powodowi nie są należne odsetki ustawowe od kwoty 130 000 zł od dnia 15 czerwca 2011 roku do dnia zapłaty, podczas gdy okoliczności niniejszej sprawy wskazują że po dniu 15 czerwca 2011 roku pozwany pozostawał w opóźnieniu z zapłatą wymienionej kwoty na rzecz powoda i roszczenie powoda w tym zakresie jest zasadne.

2) Naruszenie przepisów postępowania, mający istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie:

a. art. 227 i art. 233 § 1 kodeksu postępowania cywilnego poprzez brak wszechstronnego rozważenia oraz błędną ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, wyprowadzenie wniosków sprzecznych z zebrany materiał dowodowy, z zasadami logicznego rozumowania i doświadczeniem życiowym skutkujące błędnymi ustaleniami faktycznymi przyjętymi za podstawę rozstrzygnięcia, tj. niewłaściwe przyjęcie, że w niniejszej sprawie po dniu 15 czerwca 2011 roku pozwany nie pozostawał w opóźnieniu z zapłatą kwoty 130.000zł na rzecz powoda;

b. art. 328 § 2 kodeksu postępowania cywilnego poprzez niedostateczne wyjaśnienie podstawy faktycznej i prawnej rozstrzygnięcia w przedmiocie oddalenia powództwa w zakresie odsetek od kwoty 130.000 zł od dnia 15 czerwca 2011 roku do dnia zapłaty, co uniemożliwia stronie pozwanej zrozumienie jakimi motywami kierował się Sąd Okręgowy przy rozstrzygnięciu w tym zakresie, a jednocześnie utrudnia kontrolę instancyjną skarżonego wyroku.

Powód wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od pozwanego P. S. na rzecz powoda J. L. odsetek od kwoty 130.000 zł od dnia 15 czerwca 2011 roku do dnia zapłaty i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego za II instancję według norm przepisanych.

Pozwany zaskarżył wyrok w części uwzględniającej powództwo i zarzucał Sądowi Okręgowemu:

1. naruszenie prawa materialnego - art. 8 ust. 1,2,3,4 ustawy z dnia 27 lipca 2002r. o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej oraz o zmianie Kodeksu Cywilnego w zw. z art. 770¹ kc oraz art. 410 kc:

a) poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i błędne uznanie, że :

- powód uprawniony był do odstąpienia od umowy kupna sprzedaży zawartej z pozwanym w sytuacji gdy przed odstąpieniem nie domagał się od pozwanego naprawy lub wymiany zakupionego towaru konsumpcyjnego,

- powód skutecznie odstąpił od umowy i że doszło do zniweczenia tej umowy i żądanie powoda zwrotu uiszczonej ceny za zwrotem przedmiotu umowy jest zasadne,

b) poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i nakazanie pozwanemu zwrotu zapłaconej przez powoda ceny za równoczesnym zwrotem przez powoda pozwanemu samochodowi marki A. (...) o numerze identyfikacyjnym (...) w sytuacji, gdy :

- ujawniona po zakupie pojazdu wada nie była wadą istotną, - pozwany nie posiadał wiedzy o wadzie pojazdu, w szczególności, iż dokonujący sprawdzenia pojazdu wykwalifikowani pracownicy serwisu (...) obsługujący m. in. marki V. i A. mimo badania pojazdu przed jego zakupem przez powoda nie wykryli żadnej istotnej wady, prócz podwójnej warstwy lakieru, braku opaski na rurze ssącej i braku osłony pod skrzynią biegów o których to uszkodzeniach poinformowali powoda przed dokonaniem zakupu pojazdu, - art. 8 ust. 4 ustawy z dnia 27 lipca 2002r. o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej oraz o zmianie Kodeksu Cywilnego poprzez jego błędną wykładnię i przyjęcie, że :

a) samochód nabyty przez powoda od pozwanego był niezgodny z umową kupna sprzedaży, BYŁ

b) niezgodność ta była istotna,

- art. 471 kc w zw. z art. 361 kc poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, tj. błędne uznanie, że pozwany sprzedał powodowi samochód obciążony wadą i tym samym niewłaściwie wykonał zobowiązanie skutkiem czego powód poniósł szkodę w postaci wydatków poniesionych z tytułu kosztów przeglądu technicznego pojazdu w firmie (...) i serwisie (...), kosztów prywatnej opinii rzeczoznawcy, kosztów ubezpieczenia pojazdu, jego rejestracji, kosztów wynajęcia samochodu zastępczego, wymiany akumulatora, wynajęcia miejsca postojowego, najmu miejsca garażowego w łącznej kwocie 50 671,91 zł, że pozwany winien ją naprawić poprzez zapłatę kwoty 50 671,91 zł,

2. naruszenie prawa procesowego:

- art. 233 kpc poprzez nierozważenie wszechstronnie zgromadzonego materiału dowodowego co doprowadziło Sąd Okręgowy do sprzecznych z zasadami logiki wniosków, że:

a) w chwili sporządzenia umowy pozwany posiadał wiedzę o wadzie pojazdu, tj., iż pojazd posiada ślady nadpalenia, gdy nawet podczas badania w serwisie (...) profesjonaliści trudniący się serwisowaniem m. in. (...) nie wykryli w pojeździe śladów nadpalenia,

b) wada ujawniona w serwisie (...) w W. już po zakupie pojazdu była wadą istotną, w sytuacji gdy sam powód stwierdził w oparciu o informacje uzyskane od pracowników w/w serwisu, że mimo wykrycia usterki pojazd nie wymaga żadnych niecierpiących zwłoki napraw, nie zakazali powodowi poruszania się tym pojazdem, użytkowania go, dodatkowo jak stwierdził powód podczas korzystania z pojazdu nie zauważył żadnych nieprawidłowości, które wpływałyby na bezpieczne poruszanie się tym pojazdem i korzystanie z niego,

c) wada była wadą istotną gdy :

- z opinii biegłego B. S. wynika, że naprawa wykrytych uszkodzeń nie jest rozległa, wymaga wymiany części, tj. wspor goleni spręż L, podłużnicy P L, amortyzatora P L, podpory gór L, łożyska gór amortyz PL, bufor oboj L, osłony zderz prz L, zest przew kom siln, osł. przew. ham, osł. wiąz. elektr, jak wynika z kalkulacji naprawy naprawa stanowi 384 JC, tj. 38,4 rbh a zatem nie trwała by dłużej niż 5 dni roboczych,

- ustalenia biegłego o stanie technicznym pojazdu odnoszą się do stanu w dacie dokonywania oględzin, biegły nie ustalił jaki był stan techniczny pojazdu w dacie zakupu,

- pojazd był dopuszczony do ruchu, bowiem powód zawarł umowę dobrowolnego ubezpieczenia AC i OC a w następnym roku umowę OC co oznacza, iż miał on wykonywane badania techniczne, powód korzystał z niego o czym świadczy stale rosnący przebieg w okresie od 24.05.2011r. do 17.08.2014r., uszkodzenia stwierdzone przez biegłego w chwili oględzin, których nie było w dacie zakupu,

- biegły B. S. w dacie oględzin pojazdu stwierdził, że w pojeździe wskutek nadpalenia części przedniej lewej okolicy koła przedniego lewego nadtopieniu uległy gumowe elementy amortyzatora lewego, osłona wiązki przewodów elektrycznych we wzmocnieniu bocznym lewym a zatem są to elementy, które z całą pewnością nie mają wpływu na bezpieczeństwo.

Pozwany wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uchylene wyroku zaocznego wydanego przez Sąd Okręgowy w Warszawie w dniu 23 sierpnia 2012r. i oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje według norm przepisanych. Ewentualnie o uchylene zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji i pozostawienia temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje.

Przed przystąpieniem do rozpoznania apelacji stron Sąd Apelacyjny stwierdza naruszenie przez Sąd Okręgowy art. 347 kpc. Zaskarżony wyrok był wydawany po wydaniu wyroku zaocznego, od którego pozwany skutecznie wniósł sprzeciw. Sąd Okręgowy przywrócił wcześniej powodowi termin do wniesienia sprzeciwu uwzględniając zarzuty pozwanego, z których wynikało, że ze względu na zmianę siedziby [adresu] pozwanego nie został mu doręczony ani pozew, ani zawiadomienia o rozprawie, ani wyrok zaoczny. O jego istnieniu dowiedział się dopiero po wszczęciu egzekucji. Przywracając termin do wniesienia sprzeciwu na tej podstawie Sąd Okręgowy przesądził o braku podstaw do wydania wyroku zaocznego przewidzianych w art. 339 § 1 kpc, gdyż pozwany nie był powiadomiony o terminie, a w konsekwencji o wydaniu wyroku zaocznego w warunkach nieważności postępowania ze względu na pozbawienie go możliwości obrony swych praw – art. 379 pkt 5 kpc. Już tylko z tych względów wyrok zaoczny wydany w sprawie podlegał uchyleniu.

Przyjęta przez Sąd Okręgowy formuła zaskarżonego wyroku polegająca na „zmianie wyroku zaocznego” nie znajduje uzasadnienia w brzmieniu art. 347 kpc. Przepis ten w stosunku do wyroków, a więc orzeczeń wydawanych po merytorycznym rozpoznaniu sprawy, po rozpoznaniu sprzeciwu od wyroku zaocznego przewiduje wyłącznie możliwość:

- utrzymania w mocy wyroku zaocznego w całości lub w części,

- uchylenia go i jednoczesnego orzekania o żądaniu pozwu.

Przyjęta przez Sąd Okręgowy formuła rozstrzygnięcia polegająca na „zmianie wyroku zaocznego” może powodować wątpliwości co do zakresu obowiązywania wyroku zaocznego, skoro wyrok ten ani nie został uchylony, ani utrzymany w mocy, a jedynie zmieniony. W tej sytuacji formalnie istnieją dwa orzeczenia, z tym że zakres obowiązywania wyroku zaocznego, w części niezmienionej może być wątpliwy.

Z tego względu Sąd Apelacyjny uznał, pomimo braku zarzutów apelacyjnych w tym zakresie, że po zbadaniu słuszności zarzutów apelacyjnych, zachodzi potrzeba nadania wyrokowi Sądu Okręgowego właściwej formy z uwzględnieniem treści art. 347 kpc. Nadając nowe brzmienie wyrokowi Sądu Okręgowego Sąd Apelacyjny w pkt I, zgodnie ze wskazanym art. 347 kpc, w pkt 1 uchylił wyrok zaoczny wydany w sprawie.

Sąd Apelacyjny w całości podziela i przyjmuje za własne ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego stwierdzając ich zgodność z materiałem dowodowym przedstawionym Sądowi przez strony i przyjmuje go jako podstawę orzekania w sprawie.

Podnoszone w obydwu apelacjach zarzuty naruszenia art. 233 kpc nie są uzasadnione.

Niewątpliwie powód w dacie zakupu samochodu, tj. w dniu 14 kwietnia 2011r. nie miał wiedzy o wadach samochodu, które stanowiły podstawę odstąpienia przez niego od umowy kupna-sprzedaży. Jak wynika z niepodważonych w tym zakresie ustaleń Sądu o fakcie, że samochód był samochodem powypadkowym dowiedział się dopiero po zawarciu umowy kupna i dokonaniu przeglądu samochodu w autoryzowanym serwisie A. w dniu 27 kwietnia 2011r. Dlatego twierdzenia apelacji pozwanego, że samochód takich wad nie posiadał gdyż „profesjonaliści z serwisu (...)” w dniu zakupu nie wykryli śladów nadpalenia, są gołosłowne i wbrew dowodom zebranych w sprawie, w szczególności niepodważonej opinii biegłego B. S..

Podnoszony w apelacji pozwanego zarzut, że B. S. oceniał stan samochodu na dzień oględzin, a nie na dzień sprzedaży, ustaleń Sądu nie podważają. Wnioski biegłego pokrywają się bowiem z wcześniejszą ekspertyzą prywatną wydaną już w dniu 12 maja 2011r. Ponadto zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej w przypadku stwierdzenia niezgodności przed upływem sześciu miesięcy od wydania towaru domniemywa się, że istniała ona w chwili wydania. W takiej sytuacji obalenie domniemania obciąża sprzedawcę, w sprawie niniejszej pozwanego, a w tym zakresie nie podjął on żadnej inicjatywy dowodowej.

Nieuzasadnione są zarzuty jakoby z opinii biegłego wynikało, że po zakupie samochodu przez powoda i odstąpieniu od umowy powód korzystał z samochodu gdyż wzrastał jego przebieg. W tym zakresie biegły nie wypowiadał się. Natomiast w swojej opinii wskazał, że licznik samochodu był przestawiany w taki sposób, że w dacie sprzedaży samochodu powodowi wartość przebiegu była niższa aniżeli w momencie przyjęcia go do komisji, co wskazuje raczej na niedozwoloną praktykę pozwanego.

Kwestia czy stwierdzona była wadą istotną, pozwalającą powodowi na odstąpienie od umowy, czy nie, nie jest natomiast elementem ustaleń faktycznych sądu, lecz jego oceną prawną w kontekście zastosowania art. 8 ust. 1 i 4 ustawy o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej. Z tych względów Sąd Apelacyjny uznał, że uzasadnienie pozostałych zarzutów naruszenia prawa procesowego zawarte w apelacji pozwanego, stanowi powtórzenie zarzutów naruszenia prawa materialnego.

Sąd Apelacyjny w całości zgadza się z oceną Sądu Okręgowego co do istotności wady samochodu nabytego przez powoda w stosunku do przedstawionej mu oferty i przyjmuje za własną ocenę Sądu Okręgowego, o skutecznym odstąpieniu przez powoda od umowy wskutek stwierdzenia tej wady.

Odpowiedzialność sprzedawcy za wadę jest odpowiedzialnością obiektywną. Sprzedawca ponosi tę odpowiedzialność bez względu na to czy wiedział o niej, ale zataił ją przed sprzedawcą, czy o niej nie wiedział. W warunkach sprzedaży konsumenckiej sprzedawca jako profesjonalista tym bardziej odpowiada względem nabywcy jako osoby fizycznej,

a interesy nabywcy są bardziej chronione aniżeli w innych umowach sprzedaży, poprzez zwiększenie uprawnień nabywcy po stwierdzeniu, że towar w zakresie istotnym nie jest zgodny z umową.

Skoro powód poszukiwał na rynku wtórnym, samochodu wyższej klasy, bezwypadkowego w dobrym stanie i pozwany zaoferował mu samochód, zapewniając go o spełnieniu tych warunków, a następnie okazało się, że był to samochód, który uległ wcześniej uszkodzeniu, najprawdopodobniej wskutek zderzenia, w czasie którego palił się, a następnie w sposób niezgodny ze sztuką i w celu zamaskowania uszkodzeń był naprawiany, i w takim stanie został zaoferowany do sprzedaży, a jego rzeczywisty stan techniczny nie został kupującemu ujawniony, to jest oczywistym, że samochód ten, był w istotnym zakresie niezgodny z umową.

Nie jest uzasadnione stanowisko pozwanego, że zrealizowanie przez powoda prawa do odstąpienia wymagało wpięrow wezwania pozwanego do doprowadzenia samochodu do stanu zgodnego z umową przez nieodpłatną naprawę albo wymianę na nowy.

Po pierwsze dlatego, że zgodnie z art. 8 ust. 1 kupujący może od tego odstąpić w sytuacji gdy naprawa albo wymiana są niemożliwe lub wymagają nadmiernych kosztów. W przypadku sprzedaży komisowej samochodu wymiana samochodu na taki sam, ale wolny od wad w ogóle nie była możliwa. Natomiast naprawa samochodu winna być dokonana w serwisie (...), co z jednej strony znacznie podwyższyłoby koszty i niewątpliwie było uciążliwe dla sprzedawcy, a przede wszystkim wydłużałoby czas naprawy i oczekiwania powoda na samochód, który kupił, a z którego nie mógłby korzystać. Nie bez znaczenia jest również fakt, że po ujawnieniu wady i poinformowaniu pozwanego o wykryciu wady pozwany zaprzeczył jej istnieniu, negując od samego początku stanowisko powoda. W tej sytuacji ze względu na postawę pozwanego jakakolwiek współpraca stron, niewątpliwie wymagana dla rozwiązania sporu, była niemożliwa.

Z tego względu odstąpienie przez powoda od umowy sprzedaży z dnia 14 kwietnia 2011r. było uzasadnione w świetle art. 8 ust. 4 ustawy o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej i skuteczne gdyż wada samochodu była istotna, nie istniała możliwość ani wymiany samochodu, ani jego naprawy w standardzie i czasie satysfakcjonującym powoda, gdyż pozwany zaprzeczał od początku uzasadnionym roszczeniom powoda, pozostając w takim przekonaniu do końca procesu.

Zgodnie z art. 494 kc z chwilą skutecznego złożenia oświadczenia o odstąpieniu od umowy odpada podstawa prawna spełnionych już świadczeń. W konsekwencji powinien zostać przywrócony stan rzeczy sprzed zawarcia umowy. Może to w szczególności nastąpić przez zwrot świadczeń otrzymanych przez strony. Z tej przyczyny każdej ze stron przysługuje roszczenie zwrotne. Powodowi zatem, oprócz roszczenia zwrotnego, przysługiwało również roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej niewykonaniem zobowiązania przez drugą stronę w granicach dodatniego interesu umowy. Do zasad tej odpowiedzialności ma zastosowanie art. 471 (uchwała składu 7 sędziów SN z 13 maja 1987 r., III CZP 82/86, LexPolonica nr 296199, OSNCP 1987, nr 12, poz. 189).

Sąd Okręgowy uznał za uzasadnione wszystkie roszczenia zgłoszone przez powoda jako stanowiące szkodę powoda pozostającą w adekwatnym związku przyczynowym z nienależytym wykonaniem umowy przez pozwanego.

W ocenie Sądu Apelacyjnego roszczenia powoda są tylko częściowo uzasadnione na podstawie art. 471 kc. Niewątpliwie wydatki poniesione przez powoda w związku z zakupem samochodu do czasu odstąpienia przez niego od umowy, stanowią szkodę powoda wynikającą z nienależytego wykonania umowy sprzedaży przez pozwanego. Podobnie jak koszty wynajmu samochodu. Skoro powód wskutek odstąpienia od umowy przestał być właścicielem samochodu, nie przysługiwało mu prawo do korzystania z pojazdu. Jednocześnie był zobowiązany wobec pozwanego do zwrócenia mu samochodu, którego ten nie chciał odebrać. Jednocześnie powód nie dysponował pieniędzmi zapłaconymi tytułem ceny, gdyż pozwany odmawiał mu ich zwrotu. Dlatego za uzasadnione uznać należało roszczenie odszkodowawcze powoda w części żądającej zwrot kosztów wynajęcia samochodu, gdyż pozbawienie powoda możliwości korzystania z samochodu pozostaje w adekwatnym związku z nienależytym wykonaniem umowy przez pozwanego.

Trudno natomiast zgodzić się ze stanowiskiem, że w ramach roszczenia odszkodowawczego powód może dochodzić z tytułu odszkodowania zwrotu poniesionych przez niego kosztów po odstąpieniu od umowy w zakresie kosztów ubezpieczenia samochodu, bezpiecznego parkowania i drobnych napraw. Wydatki te nie pozostają w adekwatnym związku przyczynowym z nienależytym wykonaniem przez pozwanego umowy sprzedaży. Powód nie był zobowiązany do ich ponoszenia po odstąpieniu od umowy.

Nie oznacza to jednak aby pozwany nie był zobowiązany do zwrotu poniesionych przez powoda w tym zakresie wydatków. Skoro bowiem powód po odstąpieniu od umowy był zobowiązany do zwrotu samochodu, a pozwany nie chciał przyjąć samochodu, to w zakresie w jakim powód ponosił koszty zabezpieczenia samochodu i utrzymania go w należytym stanie - wykupując miejsce parkingowe, opłacając ubezpieczenie, czy dokonując drobnych napraw w samochodzie, jego roszczenia są uzasadnione w oparciu przepisy o prowadzeniu cudzych spraw bez zlecenia - art. 753 § 2 kc w zw. z art. 752 kc. Niewątpliwie bowiem powód prowadził sprawę pozwanego – chroniąc jego mienie, działał z należytą starannością w celu zabezpieczenia interesów pozwanego. Nawet gdyby uznać, choć nie ma ku temu żadnych podstaw, że pozwany był temu przeciwny, to z uwagi na art. 754 kc, w sytuacji sporu pomiędzy stronami, wolę pozwanego należałoby uznać za sprzeczną z zasadami współżycia społecznego.

Z tych względów apelacja pozwanego jest niemalże w całości, za wyjątkiem początkowej daty zasądzenia odsetek, niezasadniona.

Natomiast uzasadniona jest apelacja powoda w części kwestionującej niezasądzenie odsetek ustawowych od kwoty 130 000zł, stanowiącej cenę sprzedaży samochodu. Sąd Okręgowy nie zawarł w uzasadnieniu motywów swego rozstrzygnięcia w tym zakresie, co może wskazywać na przypadkowe niezamieszczenie orzeczenia w tym zakresie. Sąd Okręgowy oddalił jednak roszczenia powoda w pozostałym zakresie, zatem uznać należy, że w tym zakresie powództwo uznał za niezasadnione.

Apelacja jest w tym zakresie uzasadniona. Skoro bowiem z momentem odstąpienia od umowy powodowi przysługiwało prawo do żądania zwrotu zapłaconej ceny, a pozwany miał obowiązek zwrócić ją na wezwanie powoda, popadał w opóźnienie, od następnego dnia po wezwaniu do zapłaty – art. 455 § 1 kc w zw. z art. 481 kc i art. 111 § 2 kc.

Z tych względów Sąd Apelacyjny zmienił wyrok Sądu Okręgowego na podstawie art. 386 § 1 kpc w ten sposób, że uchylił wyrok zaoczny, zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 180 671,91zł stanowiącą sumę wszystkich roszczeń powoda, z ustawowymi odsetkami od dnia następnego, po każdorazowym wezwaniu pozwanego do zapłaty, co do poszczególnych kwot.

Sąd Apelacyjny pozostawił zastrzeżenie zawarte w wyroku Sądu Okręgowego o zasądzeniu kwoty 130 000zł za jednoczesnym zwrotem przez powoda samochodu pozwanego. W ocenie Sądu Apelacyjnego to rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego nie znajduje żadnego uzasadnienia w okolicznościach sprawy, gdyż powód żądał wyłącznie zasądzenia, a pozwany wyłącznie oddalenia powództwa [stanowiska stron na rozprawie apelacyjnej], co wskazuje, że Sąd w tym zakresie naruszył art. 321 § 1 kpc. Niemniej jednak wobec niezaskarżenia wyroku w tym zakresie przez powoda, kwestia ta pozostawała poza jurysdykcją Sądu II instancji.

Na podstawie art. 385 kpc Sąd oddalił apelację pozwanego w zasadzie w całości, za wyjątkiem daty wymagalności odsetek, a powoda w części, w której żądał zasądzenia odsetek od kwoty 130 000zł od daty wcześniejszej.

Na podstawie art. 98 § 1 i 3 kpc w zw. z art. 108 § 1 kpc Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda koszty procesu w postępowaniu apelacyjnym, na które złożyły się opłata od apelacji i wynagrodzenie pełnomocnika ustalone w oparciu o § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia M.S. w sprawie i opłat za czynności adwokackie w kwocie 5400zł i uiszczoną opłatą sądową od apelacji w kwocie 3620zł, tj. łącznie 9 020zł.